

JUSTITS MINISTERIET

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. oktober 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Morten Pilgaard Peder-
sen
Sagsnr.: 2020-0030-4793
Dok.: 1650543

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1842 (Alm. del), som Folketin-
gets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. september 2020.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Vermund (NB).

Nick Hækkerup

/

Thomas Højgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1842 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for den nuværende indsats mod socialt bedrageri, herunder hvilken enhed hos politiet, der er ansvarlig for efterforskningen? Vil ministeren samtidig redegøre for, i hvilket omfang sager om social bedrageri prioriteres hos og føres til dom?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra henholdsvis Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Sager om socialt bedrageri anmeldes fortrinsvis til politiet af de kompetente myndigheder, herunder kommunerne og arbejdsløshedskasser. Den kompetente myndighed vil som udgangspunkt have foretaget en indledende vurdering af, hvilken relevant lovgivning der er overtrådt.

Efterforskningen i disse sager retter sig typisk mod at bevise den sigtedes forsæt, mens der ofte ikke er andre bevismæssige vanskeligheder i forbindelse med sagerne, da den kompetente myndighed som udgangspunkt forelægger alle sagens relevante oplysninger for politiet og anklagemyndigheden.

Hvis politiet ad anden vej bliver bekendt med socialt bedrageri, vil politiet iværksætte efterforskning heraf og i nødvendigt omfang inddrage de kompetente myndigheder i vurdering af sagens omstændigheder.

Socialt bedrageri er således sjældent særligt kompliceret, kreds-overskridende eller relevant på tværs af kommunegrænser. Politikredsene vurderer i sådanne sager selv ud fra bl.a. en prioritering af ressourcer, hvor efterforskningen af sagerne skal placeres. Sagerne kan dermed behandles i forskellige efterforskningsenheder på tværs af kredsene.

Der er ikke udstedt nationale retningslinjer for politiets prioritering af behandling af anmeldelser om socialt bedrageri. Politikredsene kan – som nævnt ovenfor – lokalt beslutte at prioritere behandlingen af sager inden for et eller flere specifikke kriminalitetsområder. I den forbindelse kan der f.eks. iværksættes en særlig indsats med henblik på behandling af en større sagsmængde inden for bestemte kriminalitetstyper. Beslutningen herom træffes lokalt på baggrund af en helhedsorienteret vurdering af kredsens samlede ressourcer.”

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

"1. Anklagemyndighedens kerneopgave er at behandle staffesager. Anklagemyndigheden bistår politiet under efterforskningen, rejser tiltale og fører sager ved retten. Det følger af retsplejelovens § 96, stk. 2, at de offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader.

Prioriteringen af straffesager har i de senere år været genstand for en række politiske initiativer inden for det personfarlige område, herunder sager om vold, voldtægt og våben (de såkaldte "VVV-sager"). Sager om socialt bedrageri indgår ikke i et særligt prioriteret område, men indgår i den lokale anklagemyndigheds almindelige prioritering af straffesager.

2. Socialt bedrageri straffes generelt efter straffelovens § 289 a, hvoraf det fremgår, at den, der til brug for afgørelser om betaling eller tilbagebetaling af told eller afgifter til eller udbetaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte fra danske myndigheder eller De Europæiske Fællesskabers institutioner eller andre fællesskabsorganer giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, herunder undlader at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling til sig eller andre, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at det samme gælder for den, der uretmæssigt udnytter en lovligt opnået fordel med hensyn til betalinger som nævnt i stk. 1, og den, der uretmæssigt anvender udbetalinger som nævnt i stk. 1 til andre formål end dem, de oprindeligt var bevilget til. Dette gælder dog ikke ydelser, der bevilges til privat brug.

Overtrædelser af straffelovens § 289 a registreres i Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) på gerningskoderne 76403 (svig med EU-midler), 76404 (bedrageri – social) og 76405 (bedrageri – arbejdsløshedskasse).

3. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen trukket oplysninger fra POLSAS over antallet af tiltaler for overtrædelse af straffelovens § 289 a samt oplysninger om antallet og typen af fældende domme. Oplysningerne fremgår af tabel 1 og 2.

Tabel 1: Antallet af tiltaler målt på forhold vedrørende straffelovens § 289 a i årrækken 2010-2020

Gerningskode	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76403 Svig med EU-midler	4	2	9	13	27	2	14	3	1	1	5

Gerningskode	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76404 Socialbedrageri	165	150	170	227	181	402	190	114	37	164	98
76405 Bedrageri af arbejdsløshedskasse	111	86	265	487	368	378	840	290	100	230	248
Total	280	238	444	727	576	782	1.044	407	138	395	351

Tabel 2: Afgørelsestyper målt på forhold vedrørende straffelovens § 289 a i årrækken 2010-2020

Gerningskode	Afgørelsestype	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76403 Svig med EU-midler	Betinget dom	7	4	2	8	3	32	6	1	5	0	1
	Betinget dom og bøde	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Delvis betinget dom	1	0	3	6	0	0	0	0	0	0	0
	Ubetinget dom	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0
76404 Socialbedrageri	Advarsel i retten	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Betinget dom	76	105	130	114	139	105	111	106	39	70	27
	Betinget dom og bøde	4	5	6	5	4	4	6	3	0	1	1
	Delvis betinget dom	4	3	7	27	7	283	11	5	2	1	4
	Ubetinget dom	10	10	16	10	15	14	15	5	7	4	2
	Dom/kendelse efter straffelovens §§ 68-70	1	1	0	1	4	0	1	1	0	1	10
	Idømt bøde	0	5	5	1	3	1	1	2	1	2	0
	Dom uden retsmøde	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Udeblivelsesdom	0	0	0	3	3	1	1	0	1	0	0
76405 Bedrageri af arbejdsløshedskasse	Betinget dom	79	78	192	355	454	288	649	415	128	162	72
	Betinget dom og bøde	7	2	1	3	5	3	9	5	0	1	1
	Delvis betinget dom	4	7	4	6	3	25	4	3	1	0	1
	Ubetinget dom	2	3	4	4	10	5	9	4	1	7	0
	Dom/kendelse efter straffelovens §§ 68-70	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0
	Idømt bøde	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
	Udeblivelsesdom	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Total	196	223	371	546	653	761	823	553	186	250	119

Data er opdateret pr. 12. september 2020 og er opgjort efter antallet af forhold, dvs. antallet af personer pr. journalnummer, der er blevet henholdsvis tiltalt og afgjort.

Det bemærkes, at opgørelserne er behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Opgørelserne er desuden baseret på dynamiske data, og der vil således f.eks. kunne forekomme efterregistreringer.

Rigsadvokaten kan endelig oplyse, at grove overtrædelser af § 289 a kan straffes efter § 289, jf. § 289 a, stk. 4, der har en straf-feramme på 8 års fængsel. Der findes imidlertid ikke en gerningskode i POLSAS, der specifikt vedrører groft socialt bedrageri omfattet af straffelovens § 289, og det vil derfor kræve en omfattende manuel gennemgang, hvis der skal tilvejebringes oplysninger om socialt bedrageri omfattet af § 289.”